

MÀRIUS VERDAGUER TRAVESÍ 1885-1963

El 13 de juny del 1885 neix a Maó Màrius Verdaguer Travesí, primogènit del matrimoni format per Magí Vedaguer i Callís, catedràtic de Llatí de l'institut de Maó, natural de Vic, i Isabel Travesí Guardia, natural de Valladolid. Els avis paterns són Segismundo Verdaguer, mestre d'obres, i Teresa Callís, de Vic; els materns, Cayetano Travesí, d'Antequera de Huajaca (Mèxic), i Mª Asunción Guàrdia, d'Alaior. Se l'inscriu amb els noms de Màrius, Segismundo, Cayetano, Luís i Antonio.¹

Pels lligams familiars, Màrius viu, des de la infantesa, en el marc idoni on desenvolupar el seu esperit delicat i un incipient interès literari. Per part de son pare, és nebot del gran jurisconsult català Narcís Verdaguer i Callís, i del gloriós poeta mossèn Jacint Verdaguer. Per part de sa mare, està emparentat amb el polígraf menorquí Josep Miquel Guàrdia.

Passa la infantesa entre Segòvia, Logronyo i Tarragona, si bé la família s'instal·la definitivament a Mallorca quan Màrius té 8 anys. Fins als 18 anys no regressa a Menorca, i aquesta trobada amb la seva terra natal serà una experiència meravellosa i inoblidable. La gent de l'illa, la terra i els seus paisatges, deixen en el seu esperit una empremta inesborrable, però no s'estableix a l'illa, sinó que —fascinat per l'ambient cultural de Barcelona— es trasllada a viure a la capital catalana.

Allà finalitza els seus estudis de Dret i es dedica plenament a la vida literària. Enrere queden les primeres col·laboracions i crítiques a revistes i diaris, els primers poemes i, també, la primera novel·la, *La Venus llora*. La producció literària d'aquests anys a Barcelona és extensa. Endemés de les novel·les *La isla de oro*, *El marido*, *la mujer y la sombra*, *Tres pipas o Piedras y viento*, col·labora en nombroses revistes i diaris, i resulten magnífiques les seves traduccions de Thomas Mann, Giovanni Papini o Stefan Zweig. Alhora que tradueix autors estrangers, la seva novel·la *La isla de oro* és traduïda al francès, l'alemany, el rus, l'hongarès...

Després d'un lapsus derivat de la Guerra Civil —durant el qual s'intenta separar de la literatura, decebut per l'ambient literari d'aquells moments i afligit per la mort del seu fill Magí i per un expedient de depuració contra la seva persona—, es refugia a Mallorca, on, a poc a poc, es recupera i torna a la irremplaçable vocació literària. D'aquesta segona època són *La dominación británica de Menorca*, *Un verano en Mallorca*, *La ciudad desvanecida*, *Medio siglo de vida íntima barcelonesa...*, treballs que completen l'obra d'aquest magnífic creador d'ambients i personatges magistralment descrits.

La nostàlgia de la seva amada Barcelona el du a passar els darrers anys de la seva vida a una caseta del barri de Sarrià, on mor el 7 de novembre del 1963. Un any abans, en sessió del dia 21 de febrer del 1962, l'Ajuntament de Maó l'havia nomenat Menorquí Il·lustre.²

---

¹ Llibre 14 de naixements, foli 73. Registre Civil de Maó

² Llibre d'actes de Ple, 1962, pàg.160v. AMM

MÀRIUS VERDAGUER TRAVESÍ 1885-1963

El 13 de junio de 1885 nace en Mahón Màrius Verdaguer Travesí, primogénito del matrimonio formado por Magí Verdaguer i Callís, catedrático de Latín del instituto de Mahón, natural de Vic, e Isabel Travesí Guardia, natural de Valladolid. Los abuelos paternos son Segismundo Verdaguer, maestro de obras, y Teresa Callís, de Vic; los maternos, Cayetano Travesí, de Antequera de Huajaca (México), y Mª Asunción Guardia, de Alaior. Se le inscribe con los nombres de Màrius, Segismundo, Cayetano, Luís y Antonio.³

Por los lazos familiares, Màrius vive, desde la infancia, en el marco idóneo donde desarrollar su espíritu delicado y un incipiente interés literario. Por parte de su padre, es sobrino del gran jurisconsulto catalán Narcís Verdaguer i Callís, y del glorioso poeta mosén Jacint Verdaguer. Por parte de su madre, está emparentado con el polígrafo menorquín Josep Miquel Guàrdia.

Pasa la infancia entre Segovia, Logroño y Tarragona, si bien la familia se instala definitivamente en Mallorca cuando Màrius tiene 8 años. Hasta los 18 años no regresa a Menorca, y este encuentro con su tierra natal será una experiencia maravillosa e inolvidable. La gente de la isla, la tierra y sus paisajes, dejan en su espíritu una huella imborrable, pero no se establece en la isla, sino que -fascinado por el ambiente cultural de Barcelona- se traslada a vivir a la capital catalana.

Allí finaliza sus estudios de Derecho y se dedica plenamente a la vida literaria. Atrás quedan las primeras colaboraciones y críticas en revistas y periódicos, los primeros poemas y, también, la primera novela, *La Venus llora*. La producción literaria de estos años en Barcelona es extensa. Además de las novelas *La isla de oro*, *El marido*, *la mujer y la sombra*, *Tres pipas* o *Piedras y viento*, colabora en numerosas revistas y periódicos, y resultan magníficas sus traducciones de Thomas Mann, Giovanni Papini o Stefan Zweig. A la vez que traduce autores extranjeros, su novela *La isla de oro* es traducida al francés, el alemán, el ruso, el húngaro...

Después de un lapsus derivado de la Guerra Civil -durante el que se intenta separar de la literatura, decepcionado por el ambiente literario de aquellos momentos y afligido por la muerte de su hijo Magí y por un expediente de depuración contra su persona-, se refugia en Mallorca, donde, poco a poco, se recupera y vuelve a la irremplazable vocación literaria. De esta segunda época son *La dominación británica de Menorca*, *Un verano en Mallorca*, *La ciudad desvanecida*, *Medio siglo de vida íntima barcelonesa* ..., trabajos que completan la obra de este magnífico creador de ambientes y personajes magistralmente descritos.

La nostalgia de su amada Barcelona lo lleva a pasar los últimos años de su vida en una casita del barrio de Sarrià, donde muere el 7 de noviembre de 1963. Un año antes, en sesión del día 21 de febrero de 1962, el Ayuntamiento de Mahón le había nombrado Menorquín Ilustre.⁴

³ Libro 14 de nacimientos, folio 73. Registro Civil de Mahón

⁴ Libro de actas de Pleno, 1962, pág.160v. AMM

MÀRIUS VERDAGUER TRAVESÍ 1885-1963

On the 13th June 1885 Màrius Verdaguer Travesí was born in Mahon, the first born of the spouses Magí Verdaguer i Callís, Professor of Latin at the High School of Mahon, from Vic (Catalonia), and of Isabel Travesí Guàrdia, from Valladolid (Castilla León). His paternal grandparents were Segismundo Verdaguer, builder, and Teresa Callís, from Vic; his maternal grandparents were Cayetano Travesí, from Antequera de Huajaca (Mexico) and, Mª Asunción Guàrdia, from Alaior. He was registered with the names of Màrius, Segismundo, Cayetano, Luis and Antonio.⁵

Thanks to his family relationships and bonds from a young age, Màrius came from an ideal background to develop his fine spirit and an incipient literary interest. On his father's side, he was nephew of the renowned Catalan legal expert Narcís Verdaguer i Callís, and of the glorious poet priest Jacint Verdaguer. On his mother's side, he was related to the Minorcan polygraph writer Josep Miquel Guàrdia.

He lived his childhood between Segovia, Logroño and Tarragona, although his family settled permanently on Majorca when Màrius was only 8 years old. He did not go back to Minorca until he was 18 years old and this reencounter with his homeland would be a marvellous and unforgettable experience. The Island's people and its landscapes left an indelible mark on his soul, although he did not settle on Minorca, but he moved to Barcelona, fascinated by the cultural atmosphere of the Catalan capital city.

He finished there his Law degree and fully devoted himself to his literary career. His early contributions and reviews in magazines and newspapers belonged to the past, as well as his poems and his first novel, *La Venus llora*. His literary production during these years in Barcelona was really extensive. Apart from his novels *La isla de oro*, *El marido*, *la mujer y la sombra*, *Tres pipas* or *Piedras y viento*, he contributed to many magazines and newspapers, and several of his translations were impressive, such as those of Thomas Mann, Giovanni Papini or Stefan Zweig. While he translated foreign writers, his novel *La isla de oro* was also translated into French, German, Russian, Hungarian...

The Spanish Civil War was a period of emptiness for Màrius. During this time, he wanted to be away from literature, disappointed as he was with the literary atmosphere of that time and also heartbroken for the death of his son Magí. Furthermore, because of an official investigation brought against him, and as a result of everything he decided to take shelter on Majorca, where little by little, he recovered and continued again with his literary vocation. This second period of production yielded works as: *La dominación británica de Menorca*, *Un verano en Mallorca*, *La ciudad desvanecida*, *Medio siglo de vida íntima barcelonesa...*, that completed the life's work of this overwhelming creative writer of atmospheres and characters, masterfully described.

However, he missed his beloved Barcelona and he moved there to spend his last years in a small house in the Sarrà quarter, where he died on the 7th November 1963. A year before, in session of 21st February 1962, The City Hall of Mahon agreed to appoint him Distinguished Minorcan Citizen.⁶

---

⁵Birth Registry book 14, page 73. Register Office of Mahon

⁶Book of plenary sessions, 1962. AMM